KOMISJONI MÄÄRUS (EL) 2022/617,

12. aprill 2022,

millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1881/2006 seoses elavhõbeda piirnormidega kalas ja soolas

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 8. veebruari 1993. aasta määrust (EMÜ) nr 315/93, milles sätestatakse ühenduse menetlused toidus sisalduvate saasteainete suhtes, ([1]) eriti selle artikli 2 lõiget 3,

ning arvestades järgmist:

(1) Komisjoni määruses (EÜ) nr 1881/2006 ([2]) on sätestatud teatavate saasteainete, sealhulgas elavhõbeda piirnormid toiduainetes.

(2) 22. novembril 2012 võttis Euroopa Toiduohutusamet (edaspidi „toiduohutusamet“) vastu arvamuse elavhõbeda ja metüülelavhõbeda sisalduse kohta toidus ja söödas ([3]). Selles arvamuses määras toiduohutusamet lubatud nädaladoosiks 4 µg anorgaanilist elavhõbedat 1 kg kehamassi kohta ja 1,3 µg metüülelavhõbedat 1 kg kehamassi kohta (mõlemad väljendatud elavhõbedana) ja tegi järelduse, et toidukaudse kokkupuute 95. protsentiil on kõikide vanuserühmade puhul lubatud nädaladoosi lähedal või ületab seda. Palju kala tarbivad inimesed, kelle hulka võivad kuuluda ka rasedad, võivad ületada lubatud nädaladoosi kuni kuus korda. Kõige haavatavam rühm on veel sündimata lapsed. Arvamuses jõuti järeldusele, et lubatud nädaladoosist suurem kokkupuude metüülelavhõbedaga on muret tekitav, kuid kui kaalutakse meetmeid metüülelavhõbedaga kokkupuute vähendamiseks, siis on soovitatav võtta arvesse, et kala tarbimine on kasulik.

(3) 27. juunil 2014 võttis toiduohutusamet vastu arvamuse mereandide tarbimise tervisekasu kohta, võttes arvesse terviseriske, mis tulenevad kokkupuutest metüülelavhõbedaga ([4]). Kõnealuses arvamuses vaatas toiduohutusamet läbi mereandide osa eurooplaste toidulaual ja hindas mereandide tarbimisest tulenevat tervisekasu, sealhulgas seda, milline mõju on raseduse ajal mereandide tarbimisel laste närvisüsteemi funktsionaalsele arengule ning milline mõju on mereandide tarbimisel täiskasvanute südame-veresoonkonna haiguste riskile. Toiduohutusamet jõudis järeldusele, et umbes 1 kuni 2 portsjonit mereande nädalas ja raseduse ajal 3 kuni 4 portsjonit mereande nädalas avaldab laste närvisüsteemi funktsionaalsele arengule paremat mõju võrreldes olukorraga, kui mereande ei tarbitud. Selliseid koguseid on seostatud ka väiksema suremusega südame isheemiatõppe täiskasvanute puhul.

(4) 19. detsembril 2014 võttis toiduohutusamet vastu seisukoha kala/mereandide tarbimise kasulikkuse kohta võrreldes kalas/mereandides sisalduvast metüülelavhõbedast tuleneva ohuga, ([5]) milles ta jõudis järeldusele, et kala tarbimisest kasu saamiseks, milleks on vaja süüa kala 1 kuni 4 portsjonit nädalas, ning et kaitsta metüülelavhõbeda poolt närvisüsteemi arengule avalduva toksilise toime eest, tuleks piirata suure elavhõbedasisaldusega kala ja mereandide tarbimist.

(5) Võttes arvesse toiduohutusameti teaduslikke arvamusi ja seisukohti, tuleks elavhõbeda piirnormid läbi vaadata, et veelgi vähendada toidu kaudu elavhõbedaga toimuvat kokkupuudet.

([1]) EÜT L 37, 13.2.1993, lk 1.

([2]) Komisjoni 19. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1881/2006, millega sätestatakse teatavate saasteainete piirnormid toiduainetes (ELT L 364, 20.12.2006, lk 5).

([3]) Toiduahelas olevaid saasteaineid käsitlev Euroopa Toiduohutusameti teaduskomisjon (CONTAM); „Scientific Opinion on the risk for public health related to the presence of mercury and methylmercury in food.“ (Teaduslik arvamus toidus esineva elavhõbedaga ja metüülelavhõbedaga seotud riski kohta rahvatervisele). *EFSA Journal* (2012); 10(12):2985.

([4]) EFSA NDA Panel (EFSA eritoidu, toitumise ja allergia komisjon), 2014. „Scientific Opinion on health benefits of seafood (fish and shellfish) consumption in relation to health risks associated with exposure to methylmercury.“ (Teaduslik arvamus mereandide (kalade ja karpide) tarbimise tervisekasu kohta, võttes arvesse terviseriske, mis tulenevad kokkupuutest metüülelavhõbedaga.) *EFSA Journal* 2014; 12(7):3761.

([5]) EFSA teaduskomitee, 2015. „Statement on the benefits of fish/seafood consumption compared to the risks of methylmercury in fish/seafood.“ (Seisukoht kala/mereandide tarbimise kasulikkuse kohta võrreldes kalas/mereandides sisalduvast metüülelavhõbedast tuleneva riskiga.) *EFSA Journal* 2015; 13(1):3982.

(6) Kuna hiljutised andmed näitavad, et elavhõbeda piirnorme eri kalaliikide puhul oleks võimalik vähendada, tuleks asjaomaste kalaliikide puhul piirnorme vastavalt muuta.

(7) Võttes arvesse seonduvaid terviseprobleeme, tuleks haide ja mõõkkala puhul jätta elavhõbedasisaldus praegusele tasemele, kuni kogutakse täiendavaid andmeid, antakse teaduslik hinnang ning saadakse teadmisi tarbimissoovituste tõhususe kohta seoses kokkupuute vähendamisega.

(8) Codex Alimentarius'es on sätestatud soolas sisalduva elavhõbeda piirnormiks 0,1 mg/kg ([6]). On asjakohane kehtestada liidu õigusaktides sama piirnorm.

(9) Seepärast tuleks määrust (EÜ) nr 1881/2006 vastavalt muuta.

(10) Võttes arvesse, et teatavate käesoleva määrusega hõlmatud toiduainete säilivusaeg on pikk, on asjakohane näha ette üleminekuperiood, mille jooksul sellised toiduained, mis ei vasta uutele piirnormidele ja on seaduslikult turule lastud enne käesoleva määruse jõustumise kuupäeva, võivad jääda turule.

(11) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EÜ) nr 1881/2006 lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

Artikkel 2

Lisas loetletud toiduained, mis on seaduslikult turule lastud enne käesoleva määruse jõustumist, võivad jääda turule kuni minimaalse säilimisaja või tarvitamise tähtaja lõpuni.

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 12. aprill 2022

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

([6]) Codex General Standard for Contaminants and Toxin in Foods and Feeds – GSCTFF (CODEX STAN 193-1995).

LISA

Määruse (EÜ) nr 1881/2006 lisa muudetakse järgmiselt.

3. jaos „metallid“ asendatakse alapunkt 3.3 (elavhõbe) järgmisega:

„3.3.	**Elavhõbe**	
3.3.1.	Kalandustooted ([26]) ja kalade lihaskude, ([24]) ([25]) välja arvatud punktis 3.3.2. ja 3.3.3 loetletud liigid. Koorikloomade puhul kehtib piirnorm jäsemete ja tagakeha lihaskoe ([44]) kohta. Krabi ja krabilaadsete koorikloomade (*Brachyura* ja *Anomura*) puhul kehtib see jäsemete lihaskoe kohta.	0,50
3.3.2.	Järgmiste kalade lihaskude([24]) ([25]): hispaania besuugo (*Pagellus acarne*) süsisaba (*Aphanopus carbo*) mustlaik-besuugo (*Pagellus bogaraveo*) atlandi pelamiid (*Sarda sarda*) punane besuugo (*Pagellus erythrinus*) prometheuskala (*Lepidocybium flavobrunneum*) hiidlest (*Hippoglossus species*) aafrika kongrio (*Genypterus capensis*) marliinid (*Makaira species*) kammellased (*Lepidorhombus species*) rasvakala (*Ruvettus pretiosus*) atlandi karekala (*Hopolostethus atlanticus*) lõunakongrio (*Genypterus blacodes*) haug (*Esox species*) vöötideta pelamiid (*Orcynopsis unicolor*) väike tursik (*Trisopterus minutus*) vööt-meripoisur (*Mullus barbatus barbatus*) kalju-tömppeakala (*Coryphanoides rupestris*) purikala (*Istiophorus species*) harilik lintuim (*Lepidopus caudatus*) gempüüllane (*Gempylus serpens*) tuurad (*Acipenser species*) meriporsur (*Mullus surmuletus)* tuunid (*Thunnus species, Euthynnus species, Katsuwonus pelamis*) haid (kõik liigid) mõõkkala (*Xiphias gladius*)	1,0
3.3.3.	Peajalgsed Meriteod Järgmiste kalade lihaskude([24]) ([25]):	0,30

	anšoovised (*Engraulis species*) vaikse ookeani mintai (*Theragra chalcogrammus*) atlandi tursk (*Gadus morhua*) atlandi heeringas (*Clupea harengus*) hiina merikeel (*Pangasius bocourti*) karpkala *Cyprinidae* sugukonda kuuluvad liigid) harilik soomuslest (*Limanda limanda*) makrellid (*Scomber species*) lest (*Platichthys flesus*) atlandi merilest (*Pleuronectes platessa*) kilu (*sprattus sprattus*) mekongi suur hõbesäga (*Pangasianodon gigas*) põhjaatlandi süsikas (*Pollachius pollachius*) mintai (*Pollachius virens*) lõhe ja tursk (liigid *Salmo* ja *Oncorhynchus*, v.a *Salmo trutta*) sardiinid (*Dussumieria species, Sardina species, Sardinella species* ja *Sardinops species*) harilik merikeel (*Solea Solea*) merihunt (*Pangasianodon hypothalamus*) merlang (*Merlangius merlangus*)	
3.3.4.	Toidulisandid([39])	0,10
3.3.5.	Sool	0,10“